NRC HANDELSBLAD

NZ 04-12-10 katern 5 pagina 34

design tentoonstelling

Zwevende lampen

Sieradenmaker Hans Appenzeller exposeert jaren-vijftiglampen van de Franse ontwerper Serge Mouille. 'Zijn lampen zijn een sieraad aan muur of plafond.'

Blader een aantal internationale interieurtijdschriften door en er dringt zich een conclusie op: antieke meubels zijn in zwang. En dan niet Louis Seizekabinetten of protserige empirefauteuils, maar *vintage* meubels uit het midden van de vorige eeuw, het moderne antiek.

De prijzen voor twintigste-eeuwse designklassiekers zijn het afgelopen decennium spectaculair gestegen. Dat deze markt het bric-à-bracstadium is ontstegen, blijkt ook uit de vervalsingen die opduiken. Vorig jaar rolde de Franse politie een bende op gespecialiseerd in nepklassiekers.

De exorbitante (veiling)prijzen zijn de motor achter de vervalsingen. Veilinghuis Phillips de Pury verkoopt volgende week bijvoorbeeld een gebutste tafel van Jean Prouvé uit 1939 die minimaal 150.000 dollar moet opbrengen. Een 45 jaar oud dressoir van kersenhout, staal en gekleurd plastic van Charlotte Perriand heeft als laagste richtprijs 220.000 dollar.

Meubelfabrikanten spelen op de vintage trend in door oude ontwerpen opnieuw in productie te nemen. Maar de nieuwe edities halen het soms niet bij het origineel – kijk naar de kuipstoelen van Ray en Charles Eames, waarvan het glasvezel vervangen is door zielloos polypropyleen. De vraag naar doorleefde stoelen en tafels blijft daardoor onverminderd groot. Zelfs gedistingeerde kunst- en antiekbeurzen als TEFAF en PAN Amsterdam spelen daar nu met een designpaviljoen op in.

Op de 24ste editie van PAN, die afgelopen zondag afliep, werd ook een staande lamp van Serge Mouille aangeboden. Deze Franse ontwerper, die in 1988 op zijn 66ste verjaardag overleed, is een van de belangrijkste lichtontwerpers van de jaren vijftig. Zijn sierlijke metalen lampen – sprieterige staanders en armen met borstvormige kapjes – brengen op veilingen tienduizenden euro's op.

Maar voor de prijzige, oude Mouille-lampen bestaat een goed en redelijk betaalbaar alternatief: een nieuw exemplaar, identiek aan het origineel. De lampen van Mouille worden namelijk nog steeds geproduceerd, in dezelfde werkplaats als vroeger en met gebruikmaking van de oorspronkelijke mallen en technieken.

Speurwerk

Sieradenmaker Hans Appenzeller kende Mouilles lampen uit tijdschriften, galeries en musea. Dat ze nog altijd in bescheiden hoeveelheden worden gemaakt, las Appenzeller in een boek over de ontwerper. Na enig speurwerk stuitte hij op binnenhuisarchitect Erik Gutter uit Blaricum, die net het importeurschap voor Nederland had verworven. In samenwerking met hem houdt de sieradenmaker in zijn winkel in Amsterdam nu een drie maanden durende tentoonstelling, waarin hij tien lampen van Mouille combineert met een selectie sieraden van eigen hand. Bij deze armbanden en colliers heeft Appenzeller net als Mouille gebruik gemaakt van 'forceren' en 'drijven', het bol slaan of draaien van metaal.

Tussen beide ontwerpers zijn wel meer parallellen. Mouille was eerst zilversmid, en Appenzeller heeft ook lampen ontworpen. Beiden combineren bovendien graag dunne, lineaire vormen met bolle, driedimensionale vormen uit plaatmateriaal.

Armband van Appenzeller

Lamp van Mouillle en meubels van van Periand en Prouvé. Foto Marie Clérin

De lampen van Mouille zijn zeer decoratief, zegt Appenzeller. „Wat is een lamp als hij niet aanstaat? Op die vraag heeft Mouille een adequaat antwoord gegeven. Zijn lampen zijn een sieraad aan muur of plafond."

Lacune

Appenzeller organiseert de tentoonstelling ook om een lacune te dichten. „In Nederland zijn weinig mogelijkheden om terug te kijken naar de vormgevingsgeschiedenis. In Parijs heb je Musée Des Arts Décoratifs. Zo'n museum hebben wij niet."

Voor jonge ontwerpers is die ontbrekende blik op het verleden een gemis, zegt Appenzeller, die in zijn winkel eerder een tentoonstelling hield met glas uit de jaren dertig. „Ik ben nu 61. Het voordeel van ouder worden is, dat je een langere periode kunt overzien. Soms is het handig om verder terug te kijken dan het vorige seizoen. In het verleden zijn voor ontwerpproblemen vaak oplossingen bedacht waar je als ontwerper nog steeds je voordeel mee kunt doen."

Appenzeller heeft een atelier in Parijs waar hij een kwart van zijn tijd doorbrengt. Bij de Fransen is het historisch besef groter, is zijn ervaring. Iets van dat besef hoopt hij met zijn Mouille-expositie over te brengen op zijn Nederlandse klantenkring. „Ik vind het leuk om te laten zien hoe actueel die delicate lampen van Mouille nog altijd zijn. En wat de overeenkomsten en verbanden zijn met mijn eigen ontwerpen. Mouille gebruikte dunne lijnen om zijn lampen te laten zweven. Ik probeer in mijn nieuwe ontwerpen zo dun mogelijke lijnen tot draagbare sieraden te vormen. Daarvoor heb ik zilveren en gouden buisjes een kern van een nieuw, uiterst veerkrachtig metaal, *memory steel*, gegeven, waardoor er een verende eigenschap aan het goud en zilver is toegevoegd."

Hans Appenzellers nieuwe collectie 'De grenzen van dun', Grimburgwal 1, Amsterdam. Zie ook: www.appenzeller.nl
De lampen van Mouille zijn te koop vanaf 1.105 euro. www.sergemouille.nl

Print dit artikel